

Handläggare
Annica Westling
0152-296 80

Socialnämnden

Utredning angående framtida behov av stödboende samt driftsformen för stödboende

Förslag till beslut

Socialnämnden beslutar att

1. godkänna utredningen,
2. uppdra till kontoret att starta ytterligare stödboende/n i takt med verksamhetens behov,
3. att kommunens stödboenden som boendeform ska drivas i kommunal regi.

Beskrivning av ärendet

Socialnämnden beslutade på sitt sammanträde den 29 november 2016, att uppdra till kontoret att utreda framtida behov av stödboende samt driftsformerna för stödboende, detta med anledning av förändringarna i den statliga ersättningen för ensamkommande flyktingbarn som träder i kraft den 1 juli 2017. Analys och utredningen skall redovisas till nämnden senast på nämndens sammanträde i februari 2017.

Utifrån genomförd utredning av framtida behov av stödboende samt driftsformer, daterad 2017-02-10, förordas att kommunen driver stödboende i egen regi. Målgruppen unga ensamkommande barn kommer att förändras i antal över tid. Det bedöms vara en fördel att socialkontoret har egen rådgivning över boendet vid sådan förändring. Socialkontoret driver redan ett stödboende i egen regi sedan februari 2016 och kontoret har under året arbetat upp en kompetens som kan komma till nytta vid etableringen av ytterligare ett stödboende.

Om socialnämnden fattar beslut enligt förslag, så planerar socialkontoret att hyra in 3 lägenheter om 4 rum och kök för att där driva stödboende. Fördelen med förhyrning av lägenheter är att kontoret inte sitter fast i långsiktiga hyreskostnader samt att boendet kan igångsättas innan 1 juli och även avvecklas i takt med att målgruppen förändras i storlek. Ytterligare en fördel att driva boendet i egen regi är möjligheten att samordna personalresurserna de aktuella stödboendena.

Ekonomiska konsekvenser

Socialkontoret bedömer att kostnaderna för stödboendet kommer att täckas av den statliga ersättningen som kommunen erhåller för att anordna boende för så väl asylsökande ensamkommande barn som ensamkommande barn med uppehållstillstånd. Budgetberäkningar är framtagna utifrån vilken beläggningsgrad som krävs samt vilken åldersfördelning på de boende som måste uppnås för att det skall vara ekonomiskt hållbart. Eftersom förutsättningarna kommer att ändras över tid måste ekonomin följas upp regelbundet. Att driva ett stödboende i kommunal regi bedöms var det bästa alternativet för att anordna boende till målgruppen med anledning av de ändrade ekonomiska villkoren för kommunen.

Övriga konsekvenser

Beslutet bedöms inte medföra några övriga konsekvenser.

Beslutsunderlag

Utredning av framtida behov av stödboende samt driftsformerna för stödboende, 2017-02-10

Beslutet skickas till

-

Inger Grindelid
Socialchef

Annica Westling
Verksamhetschef

Handläggare

Annica Westling
Tel. 0152-296 80

Socialnämnden

Utredning av framtida behov av stödboende samt driftsformerna för stödboende

Socialnämnden beslutade på sitt sammanträde den 29 november 2016, att uppdra till kontoret att utreda framtida behov av stödboende samt driftsformerna för stödboende, detta med anledning av förändringarna i den statliga ersättningen för ensamkommande flyktingbarn som träder i kraft den 1 juli 2017. Analys och utredningen skall redovisas till nämnden senast på nämndens sammanträde i februari 2017.

Bakgrund

Regeringen har med anledning av den kraftiga ökningen av antalet ensamkommande barn som kommit till Sverige föreslagit ett nytt ersättningssystem för mottagande av ensamkommande barn och unga. Förändringen planeras att träda i kraft den 1 juli 2017. Förändringarna i ersättningssystemet innebär stora minskningar i den statliga ersättningen vilket medför att ytterligare stödboenden bör planeras i kommunen. Migrationsverket har också på regeringens uppdrag sagt upp samtliga överenskommelser för mottagande av ensamkommande barn. Det innebär att kommunerna i större utsträckning kommer behöva ansöka om ersättningar på ett annat sätt än för så kallade belagda platser under första halvåret 2017. Överenskommelserna gäller till och med den 31 mars 2017, men för tiden därefter gäller annat ansökningsförfarande. Så länge uppsägningstiden inte löpt ut kommer anvisningar fortsätta att ske till lediga platser och statlig ersättning kan betalas ut kopplat till överenskommelserna. Det vill säga 1 600 kronor per plats och dygn som överenskommelsen omfattar, och som betalas ut månaden efter berört kvartal. Kommunen kan sedan söka ytterligare ersättning med 300 kronor per belagd plats och dygn. Från och med 1 juli 2017 ändras den statliga ersättningen enligt nedan:
Asylsökande barn upp till 18 år 1 350 kr/dygn
Nyanländ med PUT under 18 år 1 350 kr/dygn
Nyanländ med PUT 18–20 år 750 kr/dygn
Faktisk kostnad vid LVU eller motsvarande placering enligt SoL.

Behov av stödboende

För närvarande ansvarar socialnämnden för att 124 ensamstående unga erhåller boende. De unga är i åldrarna 11 år- 22 år men 109 unga finns i åldersspannet 16–19 år.

I dag bor 31 unga inom Frösundas verksamheter i Strängnäs, ytterligare 9 ungdomar bor på det stödboende som redan drivs i kommunens regi på Husbyholm. 54 unga bor i familjehem som kommunen rekryterat och dessa familjehem finns företrädesvis i kommunen. 30 unga bor i konsulentstödda familjehem i andra kommuner. De konsulentstödda familjehemmen rekryterades främst hösten 2015 då antalet ensamkommande unga ökade snabbt i antal och kommunens egna familjehem och platserna på Frösunda inte räckte till.

I januari 2017 var det 32 unga som hade permanent uppehållstillstånd, PUT eller tillfälligt uppehållstillstånd, TUT.

Om förslaget om att reglerna för att asylsökande myndiga utan särskilda vårdbehov ska övergå till Migrationsverket kommer kommunens ansvar för ungdomar att minska i antal. Det är dock svårt att förutspå eftersom vi inte vet takten på asylhandläggningen eller om personerna får bifall eller avslag på sina asylansökningar. Har dessa unga inte fått uppehållstillstånd innan 2017-07-01 kommer dessa behöva plats på Migrationsverkets anläggningsboenden. De unga som är asylsökande och är 18 år eller äldre övergår då till Migrationsverkets ansvar. Kommunen kan komma att ha kostnader som överstiger föreslagna schablonersättningen för ett antal ungdomar placerade i konsulentstödda familjehem eller HVB-hem efter 2017-07-01. För att komma i ekonomisk balans och ändå tillgodose de ungas behov av boende så har socialkontoret fört en dialog med Frösunda under hela avtalstiden. Frösunda informerade socialkontoret 2017-01-19 att man inom kort kommer att stänga ner sina boenden på Gorsingeholm och Löthem. De unga som bor där kommer att flytta till Wisborgs ungdomsboende och till kommunens stödboende på Husbyholm. Socialkontoret har under en längre tid planerat för att flytta de unga som bor på konsulentstödda familjehem till andra boendelösningar och genomför också sådan flytt när det bedöms lägligt för den unge.

Driftsformer för stödboende

Definition av alternativa driftsformer, allmänt

Alternativa driftsformer innebär att kommunen prövar systematiskt om ett företag, förening eller enskild individ kan driva en kommunalt finansierad verksamhet som ett alternativ eller komplement till drift i egen regi. Valet av en alternativ driftsform kan vara resultatet av en konkurrensutsättning eller på annat sätt som godkänts av kommunen.

Vad kan utföras i alternativ driftsform?

En målsättning är att granska den kommunala verksamheten, med vissa undantag, för att ta ställning till om verksamheten kan och är lämplig att bedrivas i alternativ drift. Undantagen gäller i första hand de verksamheter som enligt lag inte får överlätas till andra, s.k. "obligatorisk egenregiverksamhet".

Men undantagen kan även gälla sådan verksamhet som vid en viss tidpunkt bedöms vara av sådan vikt och/eller strategisk betydelse för kommunen, att den bör finnas kvar i egen regi. När det gäller kärnverksamhet bör en viss andel egenregi upprätthållas. Det främsta motivet till att behålla en del av kärnverksamheten i egen regi är, att kommunen behöver säkerställa en viss kompetens på området för att kunna uppfylla sitt ansvar gentemot kommuninvånarna och ha en beredskap för att uppfylla det kommunala sista handsansvaret. (Mullsjö kommun, SKL)

Vad är ett stödboende

Ett stödboende är en verksamhet inom socialtjänsten som tar emot enskilda i åldern 16–20 år i ett eget boende med individanpassat stöd. För barn i åldern 16–17 år ska det finnas särskilda skäl för att de ska kunna placeras i ett stödboende. Stödboende kan bestå av ett visst antal lägenheter och/eller en sammanhållen lokal. Stödboenden kan vara privata eller kommunala, och det är bara enskilda verksamheter (privata) som måste söka tillstånd hos Inspektionen för vård och omsorg, IVO. Kommuner behöver inte söka tillstånd hos IVO, men ska anmäla sin verksamhet.

Strängnäs kommun driver genom socialnämnden sedan den 1 februari 2016 ett stödboende i egen regi, Husbyholms Stödboende i Stallarholmen. Det är ett boende med tio platser för ensamkommande flyktingbarn.

Kommunen hyr fastigheten; Husbyholm under perioden 1 februari 2016 till och med den 1 december 2020.

Analys

Senaste året har socialkontoret arbetat aktivt och framgångsrikt med att tillgodose den unges behov och samtidigt hitta ekonomiskt hållbara boendelösningar för målgruppen. Kontoret har fortsatt att rekrytera egna familjehem och öppnat ett stödboende i kommunal regi under 2016. De unga kommer även fortsättningsvis att successivt och utifrån naturligt uppkomna situationer omplaceras till boenden som är anpassade efter den enskildes behov och med hänsyn taget till den förändrade statliga ersättningen. Fokus kommer att ligga på att minska antalet placeringar på HVB på Frösunda på de konsulentstödda familjehemsplaceringarna. Varje ungdoms delaktighet och behov är viktigt att utreda och tillgodose i dessa processer. Detta är ett arbete som kommer att behöva fortgå under hela 2017.

Planeringsförutsättningarna är inte optimala men representanter från socialkontoret och ekonomikontoret samarbetar i frågan och följer varje placering och de ekonomiska konsekvenserna. Det är kontorets bedömning att ytterligare stödboende skulle öka möjligheten att både tillgodose den enskildes behov av

boende och öka förutsättningarna för en bättre hållbar ekonomisk lösning för kommunen utifrån den förändrade statliga ersättningen.

De nyanlända ensamkommande unga att minskar i antal och de unga som har PUT kommer att på sikt vara i behov av egen lägenhet. Ett eventuellt nytt stödboende bör utifrån det anläggas i lokaler som lätt kan avyttras eller användas till andra verksamheter. Ett observandum är att stödboende även kan användas som boendeform till alla unga som tillhör mål- och åldersgruppen.

För att lyckas med omställningsarbetet att både tillgodose den unges beov och vara följsam med de ändrade ekonomiska ersättningarna så bedömer kontoret att finns behov av fler och ytterligare stödboende..

Konsekvensanalys av driftsformen

I majoritetsförklaringen står att majoriteten ska möjliggöra och utveckla olika boendeformer. Innan beslut om prövning av alternativ driftsform bör beslutet föregås av analys av förutsättningarna för den aktuella verksamheten.

• Nulägesanalys

Sedan 2016-02-01 driver kommunen ett eget Stödboende på Husbyholm med 10 platser. På kort tid förmådde kontoret starta upp boendet med allt vad det innebär. Inspektionen för vård och omsorg, IVO har genomfört tillsyn vid ett tillfälle, 16-08-29. Ytterligare en inspektion kommer att genomföras 17-02-23. Det är kontorets bedömning att det finns kompetens och kapacitet inom kontoret att genomföra ytterligare ett stödboende i egen regi med god kvalitet.

• Riskanalys

Det känns angeläget att kommunen själv har rådighet över insatsen både i uppstart och ev. framtida avvecklingskostnader med tanke på de osäkra planeringsförutsättningarna och att målgruppen minskar i antal. Att i ett sådant skede upphandla tjänsten och sedan samverka i alla mått och steg bedöms av kontoret som försvärande.

• Marknadsanalys

Kontoret har i samråd med Inköp undersökt marknaden för stödboende. En fråga har gått ut till några av de företag som deltog i upphandlingen av HVB- boende som genomfördes 2014 . Ett urval gjordes och tre av de företag som rankades högst i upphandlingen fick fråga om det skulle svara på en upphandling om stödboende för 500kr/ vård dygn om Strängnäs kommun skulle genomföra en upphandling. Kontoret fick två svar. Ett företag ville träffa kommunen för att diskutera förutsättningarna vidare emedan ett annat företag meddelade att dom inte kunde garantera kvalitet i verksamheten för 500 kronor per dygn.

Vårdförbundet Sörmland har den 6 februari 2017, på uppdrag av Katrineholms kommun gått ut med förfrågan till länets kommuner om det finns behov och

intresse för en gemensam upphandling av stödboende till ensamkommande barn och unga i vårdförbundets regi. I skrivande stund är det tre kommuner som svarat. Ingen av dessa kommuner har varit intresserade.

Ekonomiska konsekvenser för kommunen

I budgeten för ett nytt stödboende ingår kostnader för personalresurser, lokal/lägenheter, ekonomiskt bidrag till boende för mat/hygien/städ/medicin, transport, förbrukningsmaterial, utbildning, handledning och övriga kringkostnader. Dessa kostnader ska finansieras med den ersättning som erhålls från Migrationsverket. Ersättningschablonen för stödboende är 1 000 kronor per dygn till och med 30 juni 2017. Som framgår ovan ändras ersättningsnivåerna från och med 1 juli 2017. Ersättningen kommer då att vara 1 350 kronor per dygn eller 750 kronor per dygn beroende på om den boende är under eller över 18 år samt om den boende är asylsökande eller har PUT. Utifrån den framräknade dygnskostnaden görs bedömning om vilken beläggningsgrad som krävs samt vilken åldersfördelning på de boende som måste uppnås för att det ska vara ekonomiskt hållbart. Om dygnskostnaden inte kan finansieras med den ersättning som erhålls görs analys av kostnaderna och hur dessa kan reduceras. Eftersom förutsättningarna kommer att förändras över tid kommer den faktiska dygnskostnaden följas upp regelbundet. På så sätt kan risken för ekonomiska konsekvenser för kommunen minimeras.

Annica Westling
Verksamhetschef